

ANTROJI DALIS

MOKSLAS, MENAS, LITERATŪRA

DRAUGAS

Saturday supplement

1987 m. kovo mėn. 14 d. / March 14, 1987

Nr. 51 (11)

KERTINĖ PARAŠTĖ

Čekų poetas kalba lietuviams rašytojams

Žodis „tiesa“ pernai be atvangos skambėjo Lietuvos Rašytojų sąjungos aštuntajame suvažiavime ir ypač dažnai buvo girdimas iš partinių rašytojų lūpų. Anot Alfonso Bieliausko, šis iš TSKP XXVII-jo suvažiavimo tribūnos ataidėjęs žodis tapo visų lietuvių „darbų ir planų kriterijumi“ (*Literatūra ir menas*, 1986.III.22). Taip apie „tiesą“ buvo kalbama išstisus metus. Neišvengiamai susidarė išpūdis, kad iki šiol lietuvių autorių raštuose ir darbuose „tiesos“ nebuvo ir kad ją, kaip Dzeusas Atėnų iš savo ausies, pagimdė vaisingoji partija...

Jaroslav Seifert (1901-1986)

Apie „tiesą“ ir rašytojus yra iškalbiai pasisakęs čekų tautinis poetas, Nobelio premijos laureatas Jaroslav Seifertas, apie kurio gyvenimą, kūrybą ir mirtį „tiesa“ susižavėjusi Lietuvos partinė spauda nė žodeliu nėra prasitarusi. Štai ką 1956 metais įvykusiame Čekoslovakijos rašytojų kongrese jis bylojo čekų, lietuvių ir visiems Rytų-Vidurio Europos rašytojams:

„Šiame kongrese mes be perstojo girdime, — ir iš labai žymių lūpų, — kad rašytojams reikia rašyti tiesą. Tai reiškia, kad praityje jie neraiš tiesos. Ar jie rašė tiesą, ar jos neraiš? Ar jie tai darė savanoriškai, ar buvo priversti? Ar jie neraiš tiesos nenoriai, ar entuziastingai?“

„Kai aš žvelgiu atgal į mūsų literatūrą“, toliau kalbėjo Seifertas, „aš nerandu nė vieno svarbaus čekų poeto — ir ypač nė vieno iš tų, kurie savo kūryboje apdainavo čekų tautą, kaip Neruda, Cech, Machara ir Dyk, — kurie būtų staiga sustoję ir paklausę savęs, ar jie kalbėjo tiesą, ir tada būtų paskelbę savo tautai ir savo skaitytojams, kad jie nekalbėjo tiesos. Ar atmenat bent vieną iš jų, kuris būtų pareiškęs: „Atleiskit man, skaitytojai, aš mačiau jūsų vargus ir čekų tautos kančias, bet, nusišukęs nuo jūsų, užsimerkiau. Aš nerašiau teisybės“...“

„Jei kiti žmonės tyli, tai gali būti taktinis manevras“, pa-brėžia Seifertas. „Jei rašytojas tyli, jis meluoja“.

Prisimindamas šį Seiferto pareiškimą, čekų autorius Jan Vladislav rašo: „Tik tie, kurie gyvena totalitarinėje sistemoje, supras, kiek drąsos reikėjo Seifertui

ištarti šiuos žodžius ir kaip neįtikėtina jo žodžių paveikė tuos, kurie jo klausėsi. Mes pasijutome išlaisvinti ir sugrįžinti. Tais keliais paprastais žodžiais Seifertas sulaužė kelis griežtus tabus, ypač kadangi jis pavadino daiktus jų tikraisiais vardais — melas jam buvo melas, tiesa — tiesa, ir įkalinti (čekų bei slovaku) rašytojai buvo kaliniai, kurių likimo nebuvo galima ignoruoti“ (*Besieged Culture*, Stockholm, Charta 77, 1986).

1956-ieji metai, kada Seifertas pakėlė savo balsą už kalinamųjų rašytojus, kaip ir 1986-ieji, Lietuvos Rašytojų sąjungos suvažiavimo metai, buvo sunkūs ir pavojingi. Nepaisant to, Seifertas tada kalbėjo:

„Mes visi gerai žinome...“, kad gyvename sunkiais laikais, ir taip pat, kad mums reikia palengvinti jų (kalinamųjų rašytojų) būklę. Mielie draugai, aš dar sykį klausiu jūsų, ar mes pasitenkinsime būdami eiliu, rimu ir metaforų gamintojais? Ar mes esame tikrai pasakoriai, ir niekas daugiau? Kad mes turėtumėm diskutuoti tikrai su mūsų profesionaliais rašytojų interesais susijusias problemas?“

Prie tiesos ir rašytojo temos Seifertas sugrįžo savo gyvenimo saulelydyje, jau laimėjęs Nobelio literatūros premiją. 1984-ais metais švedų dienraščio *Dagens Nyheter* korespondentas jo paklausė: „Jūs sakėte, kad poetas turėtų būti savo tautos sąžinė. Ką tai reiškia?“ Seifertas atsakė: „Poetai turėtų klausytis savo vidinio balso ir nemeluoti — ka jie dažnai yra darę... Paprastai tariant, tai reiškia, kad kiekvienas asmuo turėtų gyventi kaip at-

Dainų skrynelės

DR. JONAS BALYS

Aš atdarysiu
Dainų skrynelę,
Kur dainelės sudėtos...

Jau esu rašęs *Drauge* (1987.II.7) apie Vilniuje išleistą knygą *Aš išdainavau visas daineles* (sudarė ir parengė Danutė Krištopaitė, išleido „Vaga“, 1985. 430 psl.). Tai mūsų žymių liaudies dainininkų ir muzikantų aprašymai, jų biografijos, atsiminimai, pačių pasisakymai apie dainas. Rašo 27 asmenys, kurie juos surado, užrašė jų dainas ir muziką, juos gerai pažino ir įvertino. Tokių biografinių apybraižų ten yra keliasdešimt, vienos trumpesnės, kitos ilgesnės. Yra dainininkų, kurios moka 300 dainų ir daugiau, jos vadinamos „dainų karalienėmis“. Jos vertos mūsų dėmesio. Tad apie jas daugiau čia parašysiu.

Mūsų kaime dainas mėgo daugiausia moterys. Vyrai labiau buvo linkę prie pasakų, sakmių ir instrumentinės muzikos. Pasi-taikydavo ir vienas kitas labai dainingas vyras, kaip Mikas Matkevičius (g. 1897 m.), gyvenęs Pamerkių kaime, Varėnos valsčiuje. Dainuot pradėjęs gal kokių 7 ar 8 metų. Vėliau su jaunimu dainavo. „Aš buvau vadas“, sakosi. Turėjo aštuonis brolius ir dvi seseris (trys broliai mirė jauni). Daugiausia dainų išmoko iš savo mamos. „O jau paskui — kur tik užgirdau dainą, tai jau ir mano buvo. Ilgai mokytis nereikėdavo. Rašyt nenorėjau moku. Lenkų laikais mano dainas Vilnių užrašė Krutulytis ir Untulis. Lenkų valdžia šitų dainų nemėgo, bet mes vis tiek dainavom. Turėjau ir plokštelių su savo balsu“ (1988-90).

Pasitaikydavo ir daugiau tokių vyrų dainininkų. Aš pats Elizabeth, N.J., 1950 m. užtikau gražiai dainuojantį džiuką Dominyką Petručionį (g. 1892) iš Merkinės parapijos. Du džiukai, seni draugai dar iš Lietuvos, A.

sakingas žmogus — atsakingas sau, savo vaikams, ir „suomenei. Kad kiekvienas žmogus turėtų žiūrėti į savo gyvenimą istoriniame kontekste ir gyventi kaip istorijai atsakingas asmuo... Kai aš rašau, aš mėginu nemeluoti — tai viskas. Jei tiesos sakytų neįmanoma, tada reikia bent nemeluoti...“

Lietuvos rašytojų suvažiavime kalbėjo ir pora užsienio svečių. Tačiau nė vieno jų žodžių nebuvo tokie aktualūs suvažiavimo dalyviams, kaip 1986 m. sausio mėnesį mirusio čekų tautinio poeto Jaroslavo Seiferto.

jp

Zautra ir J. Karauskas, man mieliai dainavo Nashua, N.H., 1950 metais. A. Zautra iš Liškiavos parapijos man pasigyrė: „Aš moku tiek dainų, kiek ant galvos plaukų“, o jis dar nebuvo nuplikęs.

Gera atmintis ir muzikalinė klausa, taip pat stiprus ir malonaus tembro balsas, yra sąlygos pasidaryti geru dainininku(-e). Visi jie giriąsi, kad tik vieną kartą išklauso naują dainą ir ją jau moka. Užtat susidarė *dainų skrynelės*. „Kartą prisiprašiau Marytės (Karsokaitės iš Marcinkonių) suskaičiuoti, kiek ji moka dainų. Rašėme tik pirmas eilutes ir užrašėme per penkis simtus. Daugiau neraišėm — atsibodo“ (320). „Aš kartą išgirdau ir iš karto mokėjau. Man šitaip su dainom“, — pasakė Adele Kazlauskienė nuo Prienų (154). Buvo užrašytos iš jos 150 dainų.

Dainų sukūrimas ir jų kitimas

Tautosakininkams yra įdomus klausimas, kaip tos dainos sukuriamos ir kaip jas liaudies dainininkai perduoda: ar lygiai taip, kaip jie buvo išgirdę, ar ką nors pakeičia, papildo, savo pridėda. Pasirodo, kad yra du dainininkų tipai: vieni griežtai laikosi to, ką girdėjo ir prisiminė, kiti laisvai elgiasi su tekstu. Gal yra ir tarpinis tipas, tik koki žodį pakeičia. Štai ju nuomonės. „Dainuoją tokias dainas, kokios yra. Ka ten užsiimsi galvoti naujus žodžius“ (331). „Dainose aš nieko nekeisdavau, nei žodelio. Jau kaip išmokai, tai ir dainuoji“ (398). „Ką čia sugalvosi pakeistose dainose. Dabar gal ir sugalvotai, o tada, žinot, kaip girėdavau, taip ir dainuodavau“ (396). „Aš tai dainas kaip mokėjau — ir dabar moku, ir ma jau ten“ dadet — ne. Pasitaiko gal tik koki žodį, bet nedaug“ (154).

Tai kaipgi tada atsiranda dainų atmainos arba variantai? Sakoma, kad „žodžio iš dainos neišmes“. Tačiau čia turima galvoj „nepadorūs žodžiai“, kurių pasitaiko ypač vestuvinėse dainose, kaip magija vaisingumui pažadinti, todėl buvo taip pasiteisinama. Šiaip paprastose dainose antrasis dainininkų tipas nesilaiko akiai išmokto teksto.

„Kap užgirdau, tep ir dainuoju. Bet kai reikia, ir pakeičiam“ (393). „Daugiausia dainuodavau, kaip išmokus. Bet būdavo, kad imu ir pridėdavo žodžių, kap man atrodėdavo gražiau“ (386). O štai Marija Salatkienė iš Suvalkų Kalvarijos apylinkės, aiškiai yra dainų „taisytoja“. „Jeigu mum į galūnes raidės netikdavo — pakeisdavom. Nesueina mum tep, kad žodžiai tiktu vienas prie kito, tai keičiam. Ir žodį indedi kitap. Jau dabar sena, o da indedi koki žodį in daina, o kap pirmai — daug daug pakeiti“ (397).

Is savo patyrimo ingi žinau apie tokius skirtingus dainininkų tipus. Taip Ursulė Žemaitienė (g. 1890) iš Lakneliškių parapijos (gyv. Chicagoje) ir Magdalena Takauskienė (g. 1877) iš Alvi-to parapijos (gyv. Pittsburghe, Pa.) griežtai laikydavosi savo išmokto teksto ir po kelerių metų tą pačią dainą padainuodavo lygiai taip pat, nebet koki visą posmą pamiršdavo arba praleis-

davo, kas yra visai suprantama, — tai ne pakeitimas, bet užsimiršimas. Tuo tarpu žemaitė Julija Andriulienė (g. 1893) iš Užvenčio parapijos (gyv. Chicagoje) ir džiukė Jonė Karlonienė (g. 1887) iš Marcinkonių (gyv. South Bostone, Mass.) elgėsi laisvai, ir jeigu ką dainoje buvo primiršusios, tuojau iš savęs „atkurdavo“. Atrodo, jos ir pačios kokią dainą „sustatydavo“, prisiminusios tik liaudišką dainos tematiką. Apie Kristiną Skrebutėnienę (g. 1855) nuo Tverėčiaus jos dainų užrašytojas J. Aidulis parašė: „Ji mokėjo ir sukurti“, — pasako kai kas, kalbėdamas apie Skrebutėnienės palikimą. Galimas daiktas“ (195). Atpažinus tokius atvejus, kai slubuoja eilėdara ir turinys, geriau neužrašyti arba pridėti rinkėjui savo pastabas, nes gautume „kreivišką tautosaką“. Gerai padarė minėtasis Mikas Matkevičius, kai jis pasisakė, kad vieną dainą, „Ajau aš kelaliu“, — pats sugalvojęs, „ardamas per dien sudėją“ (389). Ji liaudiškai skamba, sudurstyta iš žinomų dainose motyvų. Ką gi, juk turėjo tas dainas kas nors sukurti, vienas gabus asmuo, tik paskum, joms einant iš lūpų į lūpas, jos buvo „nugludintos“, kartais pataisomos, kartais ir sugadinamos. Taip atsirado daug pamėgtos dainos atmainų arba variantų, skirtingų versijų arba redakcijų, kai ta pati daina kartais baigiasi vieniap, kartais kitaip. Pvz., slaviškos kilmės balados lietuvių dainininkai dažnai savaip perdirbo.

„Dainų karalienės“

O kas nor išmokyti
Gražiai dainuoti,
Tai prie manęs tur stoti.

Dabar pluštelis būdingų biografinių žinių apie žymiasias dainininkes, atstovaujančias įvai-

Grazina Didelyte

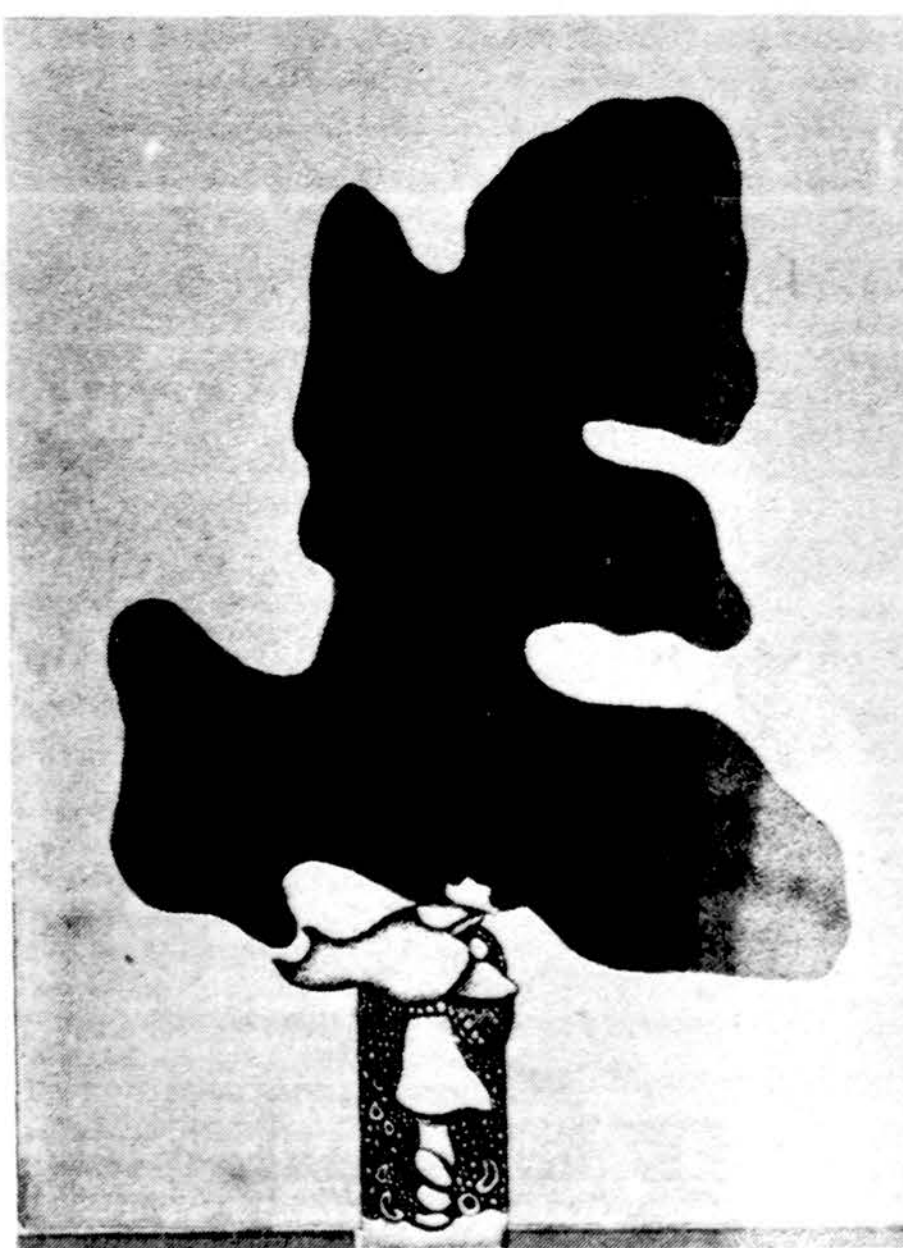
„Aš padainuosiu dainų dainele...
Aš atdarysiu dainų skrynelę“ (ofortas)

rioms Lietuvos sritims ir aprašytas toje knygoje.

Albina Žiūkienė-Katlytė (1892-1978). Tikra kupiškietė iš Palėvenės. Paklausta, ar ji moka dainų, atsakė: „Kur nemo-kėsiu! Visas gyvenimas su dainom. Aš jų daug mokėjau“. O paskui pragydo lyg paukštė neįprastai aukštu, grynų, be galo skambiu balsu. Kelė nuostabą ir tas balsas, ir dainuojant tarsi atjaunėjęs veidas, ir gausybė dainų, kurios vijo viena kita, — rašo ją aplankiusi D. Krištopaitė 1972 metais (82). Dar 1935 m. ji kartu su kita dainininke buvo pakviestos į Kauną Tautosakos archyvo ir per tris dienas jos idainavo į fonografą 41 dainą, nors buvo nusivėžusios 160 dainų

sąrašą. Jos dainas pagyrė kompozitorius Stasys Šimkus, kuris iš-klausė prieš rašymą, kaip papras-tai buvo daroma. Šalia senoviskų ji mokėjo ir naujoviškų romansų, literatūrinės kilmės ir choro dainų, mėgo skaityti, kur gau-dama kokią knygėlę. Atrodo, kad ir ji pati yra prisidėjusi prie nau-jujų dainų kūrimo. Ji vėl buvo „atrasta“ ir kelis kartus 1965 ir 1972-74 metais keliavo į Vilnių, jos dainos vėl buvo rašomos į juos-tas Institute ir Konservatorijoj, o rašo ją aplankiusi D. Krištopaitė 1972 metais (82). Dar 1935 m. ji kartu su kita dainininke buvo pakviestos į Kauną Tautosakos archyvo ir per tris dienas jos idainavo į fonografą 41 dainą, nors buvo nusivėžusios 160 dainų

Ona Grigaliūnienė-Laučiū-naitė (g. 1897) iš Zaslių valsčiaus. „Mūsų šeimoj buvo dešimt vaikų, o aš buvau šešta. Keturi mirė, šeši užaugo“. Trys broliai ir sesuo išvažiavo Amerikon. Motina mirė, tėvas parvėdė pamotė. Iš-tekėjo 1914 metais, užėjo karas, sudegino namus. Devynis pa-gimdė, keturi užaugo. „Nenusaka-mas skurdas lydejo Grigaliū-nienės gyvenimą. Visur ir visa-dos ją lydejo ir liaudies dainos, kurias kur tik išgirdusi dėjos at-mintin... Aš išsimokinau rugia-pjūtes dainas... Paskui arklį ainu ir ainu giedodama — ar su akeiom, ar su plūgu. Tep labai gi atsibosta. Nu tai dainuoji, dai-nuoji perdien... Užgirdau jau, kur užgiedojo kas, tai jau man daugiau ir nereikia. Jau ji (daina)

Grazina Didelyte

„Aš padainuosiu dainų dainele...
Aš atdarysiu dainų skrynelę“ (ofortas)

(Nukelta į 2 psl.)

Šiame numeryje:

Čekų poetas apie „tiesą“ • Dainų skrynelės • Lietuvių kalbos mįslės • Naujai atrastina sena teologija • Editos Nazaraitės „Kanadietiški eskizai“ • Chicagos teatruose • Vytauto O. Virkau paroda • LRD 1985 metų premija — Pauliui Jurkui ir Česlovui Grincevičiui • Kapitalizmas ir ekonominiai ciklai

Nuotrauka Eugenijaus Butėno

Iš Lietuvių fotografų išeivijoje penkioliktos metinės parodos laisvos temos nuotraukų serijos 1986 m. spalio 24 - lapkričio 2 d. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje.

Naujai atrastina sena teologija

ALGIMANTAS KEZYS

Vytautas Bagdanavičius. Tomo Akviniečio dorovės mokslas. Pagal „Summa contra gentiles“ trečiąją knygą. Kun. Jono Bacevičiaus leidinys; atspausda 100 egzempliorių. Chicago, 1986. Gaunama pas autorių.

Paėmus į rankas šią storą ir sunkią Vytauto Bagdanavičiaus knygą apie šv. Tomo dorovės mokslą, pirmiausia norisi klausyti, ir kam rašyti komentarus apie seniai apdulkėjusius mokslus, kai tiek daug naujų, ir šiai dienai labiau pritaikytų iš visų šonų persisi skaitomi? Bet paskaidžius šios knygos puslapius, nuostaba apima skaitytoją, kad tryliktojo šimtmečio mąstytojo žodžiai nuskamba šviežiais ir vertais dėmesio akcentais.

Knygos autorius knygoje dažnai sugretina senąją šv. Tomo teologiją su dabartinių autorių nuomonėmis ir randa, kad Tomo dorovės mokslas daug kuo skiriasi nuo iprastinio modernių laikų krikščioniško dorovės mokslo. Galbūt labiausiai ryškus jo skirtingumas yra jo požiūris į žmogų, kaip doriškai veiksmingą būtybę. Tomo Akviniečio žmogus yra iš esmės geras. Ir savo dorovės mokslą jis pradeda nuo to, kad jis čia turi reikalo su iš esmės geru žmogumi. Tuo tarpu moderniose dorovės vadovėliuose pirmoje vietoje susitinkame su žmogaus kaltės arba nuodėmės realybe. Tiesa, ir juose žmogui yra pripažįstama esminio gerumo, tačiau jis nėra taip ryškiai ir tvirtai išskeltas kaip pas Tomą.

Anot šv. Tomo, ir toks veikėjas, kuris padaro blogio, siekia gėrio. Nebuvimas šioje galvosenoje blogio, kaip veikimo tikslo, mus nusteina. Tai nuoseklu Tomo galvosenoje, kurioje blogis nėra būtis savyje, o tik trūkumas kurio nors gėrio. Negana to, Tomas sako, kad veikėjas negali norėti sau trūkumo. Trūkumas negali būti dorinio veikimo variklis. Knygos autorius šia proga atkreipia skaitytojo dėmesį į tai, kad krikščioniškosios tobulybės mistikoje ne retai per daug vietos užleidžiama trūkumui (psl. 11). Del to daugelį kalbų apie savęs išsivadėjimą reikia priimti su atitinkamu atsargumu.

Bet jeigu žmogus iš esmės yra geras, ir blogumas jam atsiranda gana sunkiai, kaip šv. Tomas išaiškina nuodėmės universalumą? „Daug kam yra nuostabu“, rašo Vytautas Bagdanavičius, „kad Tomas Akvinietis į dorinį blogį nežiūri kaip į dalyką, stovintį ant savo kojų, bet kaip į atsitiktinybę“ (p. 15). Blogis, anot šio Bažnyčios daktaro, niekada nėra tikslas to žmogaus, kuris blogai pasielgia. Jis yra tam tikras prisiplakimas prie žmogaus gero tikslo. Šis Tomo optimizmas žmogaus esminio gerumo atžvilgiu, sako knygos autorius, yra vertas mūsų dėmesio, ypač dabar, kai krikščioniškoje ir apskritai Vakarų kultūroje yra įsivyravusios dualistinės pažiūros, kurių dėka blogis ir gėris stovi vienas prieš kitą kaip partneriai. Tomo galvosenoje blogis savo būtines plokštumos neturi. Jis neturi net tikslo savyje. Jis yra tik atsitiktinis prisiplakimas prie geros būties.

Ar tokia blogio samprata neveda į moralinį indiferentiškumą? Ar už tokį blogį žmogus gali būti atsakingas ir už jį būti baudžiamas? Tomas išskiria dvi žmogaus veiklos sąvokas — tikslingumą ir norėjimą. Blogis žmogaus galvosenoje negali turėti tikslingumo, tačiau jis gali būti norimas. Žmogus gali jo norėti kaip tam tikros betikslybės. Blogybė gali būti norima, bet ji yra betikslė, betvarė ir gali būti baustina (psl. 16).

Pagrindinis Tomo supratos dorovės vadovas yra žmogaus pro-

Kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC

tingumas. Tai seka iš visos Tomo žmogaus sampratos. Aukščiausia žmogaus galia jis laiko galėjimą pažinti tiesą. Šis sugebėjimas vadovauja visam žmogaus gyvenimui, taigi ir jo dorovei. Pastatydamas protinę svarbiausią moralinio gyvenimo pako- poje, Tomas susikerta su moderniaja pažiūra į morale, kuri teigia, kad didžioji vertybė yra meilė. Knygos autorius stovi į to- mo pusę, tvirtindamas, kad meilė be protingo gali nuvesti iki žudynių ir savižudybių (psl. 37). Su autorium tenka sutikti, prisiminus, pvz., Hitlerį, kurio tėvynės meilė buvo tokia didelė, kad kitaip manančius žmones jis žudė. Tad vietoj meilės primato reikėtų grįžti prie sveiko protin- gumo pabrėžimo dorovėje. Vie- nas pagrindinių Tomo dorovinės moralės dėsnių turėtų galioti ir šiandien — kas protinga, tas dora.

Tuo pačiu keliu eidamas tolyn, Tomas daro logišką išvadą, kad žmogaus gyvenimo aukščiausias uždavinys ir tikslas yra Dievo pažinimas. Tomo galvosenos sarangoje bedvasė medžiaga ir kitos sudėtinės būtybės yra labiausiai nepažįstamas dalykas. Tuo tarpu Dievas, neturėdamas savyje nei sudėtingumo, nei medžiagiškumo, yra pačia savo esme labiausiai pažįstama būtis. Mūsų ašims tai skamba naujai ir neįtikima, sako knygos autorius Bagdanavičius. Mes iprate manyti, kad Dievas yra didžioji paslaptis, kurios pilnai pažinti mes niekad nepajėgsime. Tačiau Tomas nenusileidžia. Jis tvirtina, kad visa kūrinija siekia kūrėjo savo natūraliu buvimu. O kadan- kai žmogus yra protinga būtis, jis

turi siekti savo tikslo Dievo savo protingumu (psl. 35).

Kitas bruožas, kuris krinta į akis šios Tomo dorovinės filoso- fijos apžvalgos skaitytojui, yra tai, kad pagrindinis veikėjas žmo- giškoje srityje yra ne pats žmogus, o Dievas. Tai bus sun- kiausiai priimtina tiesa moder- niam skaitytojui, kurio sampra- toje Dievas yra gerokai nublūkęs arba pasidarys neįtikimas. Tomo galvosenoje Dievas yra aktyvus kiekvieno žmogaus globėjas. Pir- miausia, pats buvimas yra kiek- vienai būčiai Dievo duotas. Joks daiktas ar dalykas neturi buvimą iš savės. Tik vienas Dievas yra būtis iš savės, arba savės priežas- tis. Buvimas Tomui yra pats didysis dieviškumas, šiandien- nimam pasauly dažnai pamirštas ar paneigiamas. Sukurtoji būtis ne tik yra, bet ir veikia ir net gali būti priežastis kito buvimu. Tai yra sukurtos būties supanašėji- mas su Kūrėju. Tad Tomo pasau- lis turi du veikėjus — Dievą ir kūrinį. Veikti, kaip ir būti, kūriny- ns negali be būties Kūrėjo ir jos palaikytojo. Šios dvi kūrinių ap- raiškos Tomui atrodo kažkas die- viško. Čia reikėtų padaryti pasta- bą, kad neatsargus galvojimas nesuprastų Tomo klaidingai, lyg jis propaguotų paslėptą panteiz- mą ar priskirtų Dievui laisvę apdovanotos sukurtos būtybės veiksmus. Nesigilinant į visa tai smulkmeniškai, čia galima su- trauktai pasakyti, kad Tomo sampratoje Dievas iš kūrinių nėra pabėgęs, o su ja visą laiką tamprausiai susirišęs (psl. 116-121).

Daugybė kitų sąvokų nušvinta šioje knygoje įžvalgumu ir net

šviežumu, nors jos buvo užrašytos prieš septynetą šimtų metų ir dabar iš naujo kedenamos lietuvių kalba parašytoje Vytauto Bagdanavičiaus knygoje. Anot šio autoriaus, didžiausias Tomo nuopelnas yra jo pilniau negu bet kurio kito mąstytojo suprasta ir filosofiskai aptarta Dievo samprata. Tomo Dievas nėra nevykęs kūrėjas, kurio sukurta žmonija yra nusikaltusi. Taip tvirtai pastatyta Dievo samprata padeda Tomui išspręsti ir įvairias žmogaus problemas. Taip, pvz., žmogaus laisvės problema jam yra ne pasaulio atsitiktinybių pasekmė, bet Dievo dovana žmogui. Ir žmogaus kaltių atleidimo proble- ma jam išeina anapus vien dorinės žmogaus srities ir pasidaro svarstoma paties Dievo sampratos rėmuose.

Labai vertas dėmesio yra Tomo mokslas apie žmogaus turta. Į jį reikėjo kreipti daugiau dėmesio tada, kada krikščioniškoje aske- zėje buvo pabrėžiama neturto dorybė ir mūsų laikais, kai komu- nizmas propaguoja bendro tur- to sąvoką. Tomas blaiviai ap- taria, kas yra gero ir blogo ben- drame turto valdyme ir nesilaiko kai kurių pamaldžių žmonių pažiūros, kad neturtas yra ver- tybė. Tomas nedviprasmiškai tvirtina, kad turtas yra vertybė. Blogybė atsiranda tik iš šalies, iš nemokėjimo turta vartoti. Knygos autorius daro išvadą — mums reikia išmokyti būti tur- tingais (psl. 231-238).

Šių dienų žmogaus leksikone žodis „dorovė“ ar „morale“ kažkodėl turi erotinį atspalvį, tarsi visi su morale susiję klausimai suktųsi apie tą vieną ašį. Tomo traktate erotinės pro- blemos daug dėmesio nesusilau- kia, todėl ir Bagdanavičiaus ap- žvalgoje tėra apie tai vos keletą puslapių. Tačiau ir tuose puslapiuose padvelkia kiti vėjai, negu yra priimta šiandieniuose vadovėliuose. Knygos autorius rašo: „Tomui yra aišku, kad erotinė žmogaus prigimtis yra realybė ir kad skaistybės lai- kymas yra greičiau kova su sa- vim ir tai nuolatinė kova, o ne rimtis. Tačiau nepaisant to, jis laiko, kad norint atsieti dvasi- niams mąstymams, yra patartina susilaikyti nuo lytinio pasitenki- nimo. Ir jis turi galvoje ne vien lytinį gyvenimą šeimoje, bet ir lytinį susijaudinimą savyje. Čia jis susitinka su priekaištu, kad nuolatinė kova prieš lytinį geidulį labiau sudrumsčia žmo- gaus dvasią, negu lytinis pasiten- kinimas. Tomas atsako, kad pra-ėjus šiai įtampai, ir ją nugalėjus, žmogus turi daugiau dvasinės rimties atsieti religiniams ir ki- tiems mąstymams“ (p. 239). Į erotinį jausmingumą Tomas žiūri kaip į priešingybę dvasingumui. Tai yra diametraliai priešinga pažiūra moderniai galvosena.

Daug šviesos Tomo moksle gali- ma rasti ryšium su sunkiu bau-

Edita Nazaraitė

Iš „Kanadietišku eskizų“

ŠVIESOTAMOS MOZAIKA

Jau nupėduota aukso pėdom
Pajuodusi žemė — eita rudens.
Svaigiam — paskutiniam buičiniui
Atsidavę mirštantys lapai.
Plonytės lietaus kojėlės
Straksti paskui aukso pėdas —
Groja mielą stakato.
Drėgnų kamienų, grybų kvapą
Uodžia šerkšnas.
Nakties šernas
Pamiške bėga —
Nėsa ant ilčių mėnulio taką.
Taip, rytai kartais dar rieda
Nukirsta saulės galva
Per dirvą:
Tuomet sudygsta viso pasaulio
Žiemkentes žvaigždės —
Būna puikus
Angelų derlius — ir šitaip
Prasideda pavasaris:
Užplūdamas viską laukinėm žolėm,
Kurios stepėse prieš vėją
Šukuoja žalius savo plaukus
Ir puošias smulkiom laukinėm gelėm...
... Kaip visa tai nepanašu
Į važiavimą tramvajais:
Į prakaitą, išlietą dulkinuose fabrikuose;
Į sudaužytą stiklinę pieno;
Į pornografinį filmą...
Kaip nepanašu visa tai
Į mižinišką daržovių parduotuvę;
Į jaunutį batų valytoją,
Besiklausantį grojimo saksofonu;
Nepanašu tai ir į keksės plojimą
Pravažiuojančiam limuzinui.
Nepanašu į skurdžią
Tapytojo dirbtuvę;
Į skalbimo mašinų užesį ir virtuvų tvaiką
Ir į niekad negestancias lemputes
Nupigintų prekių vitrinose.
Net į perplėštą piešinį nepanašu...
Nes eita — rudens,
Kuris vienas temoka išplauti
Tikrąjį auką,
Sugrot nemeluotą stakato,
Nusijukti iš vaikais
Ir stacia galva nupulti
Į žiemos išvarbusius potalus.

TORONTO TRAMVAJUS

Kitados taip margai
Visa atrodė:
Kiekviena diena nei Kalėdų eglutė
Spalvotus delnus į tamsą trynė.
Šardėjo juokas — ir ten, ir čia.

džiančio Dievo klausimu. Bau- džiantis ir ištatymus leidžiantis Dievas yra kažkas daugiau negu pasaulio kūrėjas. Baudimas rei- kalauja protingo ir laisvo žmo- gaus, nes tik tokią būtybę galima veikti bausmės būdu. Ištatymus leidžiantis ir baudžiantis Dievas sampratai bendras vardiklis yra Dievo apvaizda, kurioje veikia laisvas žmogus ir jį reaguojantis Dievas (psl. 245-250).

Šios knygos turinys buvo nag- rinėtas Religinės skaitybos būrelio, veikiančio Chicagoje, susirinkime š.m. vasario 1 dieną, dalyvaujant pačiam knygos autoriui.

Chicago teatruose

Filosofiška komedija

Chicago universiteto Court teatras, 5535 South Ellis Avenue, stato labai neįprastą komediją — „Jumpers“. Pavadinimas pagal jau pačioje pradžioje pasi- rodančius akrobatiškai šoki- nįjančius filosofus, parodančius nuostabų vikrumą.

Šio draminio veikalo autorius Tom Stoppard yra čekas, gimęs 1937 metais. Tikroji pavardė — Thomas Straussler. Karo metu jo tėvų šeima buvo blaškoma. Beg- dami nuo nacių, pasiekė Singapu- rą, bet čia įvyko japonų invazija. Šeima išsikėlė į Indiją. Tėvas nesitraukė ir žuvo. Buvo gydyto- jas, britų armijos majoras. Sūnus tapo beletristas ir dramaturgas. Pagaliau persikėlė į Londoną.

Gavęs Fordo fondo stipendiją, galėjo pasišvesti kūrybai. Jis — taipgi radijo vaidinimų kūrėjas, susilaukęs premijos.

Gyvenęs keliuose orientali- niuose kraštuose, jis domėjosi jų filosofija, dėl to ir ši drama vaiz- duoja moralinės filosofijos profes- sorius, kuris savo sekretorei diktuoja paskaitą tema: „Ar yra Dievas“, nagrinėdamas ir vienos, ir kitos pusės teigimus. Už plonutės pilnai permatomos uždangos — jo žmona, pasinešusi į meiliškas neįtikimumo išdai- gas. Profesorius rimtis ir roman- tiškų jo žmonos nukrypimų pynė bei pats paskaitos turinys sudaro komiškų situacijų, nors pati dra- ma daugiau inteligentiškai publi- kai, ne gatvės žmonėms.

Turima aktorių, pasireikusių filmuose, kaip Deanna Dunagan, Bob Keenan, Jack McLaughlin- Gray, laimėjęs premiją. Nicholas Rudall — universiteto profes- sorius. Taikliai pasidarbavęs ir režisierius Nick Faust. Kostiu- mai ir scenos įrengimai tobulai sudaryti.

Juoz. Pr.

• Tom Stoppard veikalas „Jumpers“ Chicago universiteto Court teatro scenoje bus rodomas iki kovo 29 dienos. Savo sezoną teatras užbaigs su Noel Coward „Private Lives“ pastatymu nuo balandžio 16 iki gegužės 17 dienos. Ši komedija apie netikėtai susitinkančią ir iš naujo įsimy- linčią anksčiau vedusių ir išsiskyrusių porą pasižymi gvyais dialogais ir įžvalgiu žmogiškų silpnųjų traktavimu.

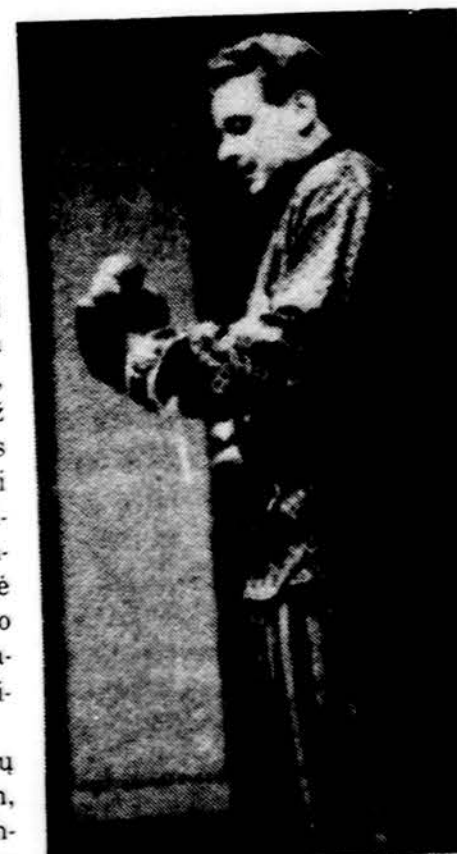
O dabar — nuvažiuoja
Toronto tramvajus,
Ir stotelė vėl kraupiai tuščia.

Iki begalybės ilgom gatvėm
Vaikšto lietus,
Po skvernu pasikišęs
Dūstantį saulę.
Nebėra vietos automobiliams
Nei praeiviams žaliomis šukuosenomis.
Bokštai! Jam apie kojas rangosi traukiniai,
O smaigalyje, labai arti dangaus,
Pamautas stūkso
Makdonaldo hamburgeris.
Jo skaisčesnis už saulę šėris,
Susimaišęs su lietuviu,
Vaikšto iki begalybės nutisusiom gatvėm,
Paskui ilpa į tramvajų nakčia.
Nuvažiuoja Toronto tramvajus,
Ir stotelė vėl kraupiai tuščia.

Brokatai vylingai krypčioja
Ant liesučių šlaunų.
Penktą po pietų
Fabrikai išspjauja
Pilną darbo pelę.
Teka vakaro gyslom alus;
Čirška aplink Eatoną fontaną bekonienai,
Linksmi pederastai, priristi prie balionų,
Kyla į debesis su savo teisėmis;
Kažkur probegsmiais šmėsteli
Juodojo Kaspino Diena.
Nuvažiuoja Toronto tramvajus,
Ir stotelė vėl kraupiai tuščia.

KANADOS LYGUMOS

Nereikia nei Paryžiaus, nei Madrido —
Tie miestai labai užgriozdinti
Antikvariniais baldais,
Ir vėjams nėr kur išibėgėti,
Užtelti ir pakilti
Į žvaigždėmis nubarstytą laukymę.
Bekraštės lygumos —
Numylėti vėjų aerostatai.
Neapprėmtos lygumos —
Monotoniškos dainininkės,
Pasruvusios kviečių varū,
Žolių smaragdų varvancios.
Lygumų šokėjos — karčios
Kanados žemuogės:
Danguj prisirpusios,
Debesų piene išpraustos.
Raibais ančių sparnais nešina,
Saulė keliauja —
Nėša dienos vainiką
Nuo lygumų mižiniško delno.

Kęstutis Nakas

Nuotrauka Algio Norvilos

• Kęstutis Nakas, Perfor- mance Space 122 avangardinio teatro New Yorke aktorius, rašy- tojas ir režisierius, stato „Raspu- tina“ Danspace patalpose š.m. kovo 14-15 d. Vasario 6-7 d. jis dalyvavo Performance Space 122 suruoštoje metinėje teatrinėje ekstravaganzoje, kuri buvo skir- ta sutelkti šiam teatrui reika- lingų lėšų. Avangardinis teatras gyvai veikia New Yorko Lower East Side dalyje, kur jis turi senas šaknis ir kur jauni aktoriai išbando naujus vaidybinius stilius ir medžiagą.

Vaidas, užtiktas pakeleje, šių dienų žemaitijoje.

Nuotrauka Edvardo Sulaičio

Vytauto O. Virkau dailės darbų paroda

Vytauto O. Virkau ekslibrių ir akrilinių darbų paroda vyko North Central kolegijoje, Naperville, Illinois, nuo š.m. sausio 18 iki vasario 18 dienos. Gaila, kad paroda nebuvo laiku skelbta lietuviškoje spaudoje ir kad jos vietovė gana toli nuo lietuvių centro — Chicago. Vytautas O. Virkau, 24 metus profesoriaus George Williams kolegijoje, nuo praėjusio pavasario dėsto dailę North Central kolegijoje. Jis yra pirmas lietuvis-amerikietis, 1974 metais dalyvavęs tarptautiniame ekslibristų kongrese. Jo darbai buvo išstatyti Australijos, Kanados, Danijos, Anglijos, Vengrijos, Lenkijos, Portugalijos, Rumunijos, Švedijos, Jugoslavijos ir JAV dailės parodose.

Naperville Sun rašo, kad Virkau skiriasi kiekviename ekslibriuje, ir kiekvienas jų turi savo dvasinį identitetą. „Paprastai, — sako jis, — aš turiu pažinti asmenį, jo polinkius, užsiėmimus ir pomėgius. Geriuosi gamta ir augalais ir ieškau asmenų, kurių interesai panašiai siekia“. Toliau jis teigia, kad „Rytų Europoje ekslibristai yra priemonė išsakyti save ir mintis, nepriklausomas nuo valstybės. Čia, Amerikoje, dailininkas gali laisvai reikšti kūryboje, ieškoti naujų. Tačiau taip nėra daugelyje Europos kraštų“.

Virkau pradėjo ekslibristus piešti nuo 1970 metų. Nuo tada jis gilino studijas ir tobulino jų techniką Londone ir Paryžiuje. „Iš pradžių viena biblioteka prašė manęs nupiešti ekslibristą, — jis pasakoja. — Tada paklausiau: „Kas yra ekslibristas?“. Taip padariau pirmąjį. Atrėdė neblogai. Nutariau daugiau patirti apie šį meną, ir, studijuojant jų istoriją ir dalyvaujant tarptautinėse parodose, jie labiau mane su-

Dailininkas Vytautas O. Virkau su vienu iš savo ekslibristų.

domino. Kai buvau prašomas nupiešti kitą, atsakiau: „Kodel ne?“. Taip jis pradėjo ekslibristo karjerą ir iškilo į pirmąjį ekslibristus.

Savo akrilinius darbus Virkau vadina „perkeistos gamtos abstraktai“. „Mano kūrinių yra formalistiniai, labiau priklauso nuo kompozicijos ir struktūros negu nuo socialinės misijos propagavimo“.

Tenka priminti, kad lietuviams minint 600 metų krikščio-

nybės jubiliejų, ateinantį pavasarį. Vatikanas ta proga nutarė išleisti Vytauto O. Virkau suprojektuotą pašto ženklą, pirmą bandymą šioje srityje.

Virkau priklauso Illinois Arts Council ir yra Society of Arts and Letters, American Society of Bookplate Collectors and Designers, American Horticultural Society ir College Art Association of America narys. Gyvena Downers Grove, Illinois.

Kai kurie iš dailininko Vytauto O. Virkau ekslibristų.

Nuomonės ir pastabos

Kapitalizmas ir ekonominiai ciklai

Katalikų vyskupai Amerikoje susirūpino ekonomija ir vargšais, surašė savo pastebėjimus ir *Drauge* pasirodė serija straipsnių apie vargšų problemas ir apie kapitalizmą (š.m. sausio 24, sausio 31 ir vasario 21). Problema tačia yra labai komplikauta, nes ekonomija, kad ir kapitalistinė, nuolat keičiasi ir visuomet reikia prie jos vairo budėti. Mėginami įvairūs jos „gydymo“ metodai. Atrėdė, yra net keli kapitalizmai, priešingi vienas kitam, sumiešti su politika ir partijų programom. Tad kalbėti apie vieną kapitalizmą gal netinka.

Kaip neseniai rašė W. Schneider (*Detroit News*, 1960-1970 — taisiais metais neokonservatyvus intelektualai visa laiką šnekėjo, kad liberalinės socialinės programos vargšams pridaro daug daugiau problemų, negu kad jų

išsprendžia. Klasikas pavyzdys yra valdžios pagalba vargšų šeimoms su vaikais, bet tik jei jose nėra tėvo. Ši gera programa dar vyrams akstiną apleisti savo šeimas, jis sako. O minimalinės algos įstatymas pridūrė nemažai bedarbių, nes visai nepatyrusių darbdaviai nepriimdavo už tą minimalinę algą. Valdžia norėjo padėti, bet jiems pakenkė. Ir nuomų kontrolė yra geras dalykas, bet pristabdė namų — apartamentų statybą ir savininkams nebuvo noro dėl tos nuomų kontrolės senus namus taisyti.

Zemės ūkio programa — geras dalykas: ji stengėsi ūkininkams išlaikyti aukštą kainas, mokojo už neapsodintus plotus, bet daugiau gaudavo didesni ūkiai, kurie mažiau reikalingi paramos, negu maži ūkiai.

„Medicare“, mokėdama dakta-

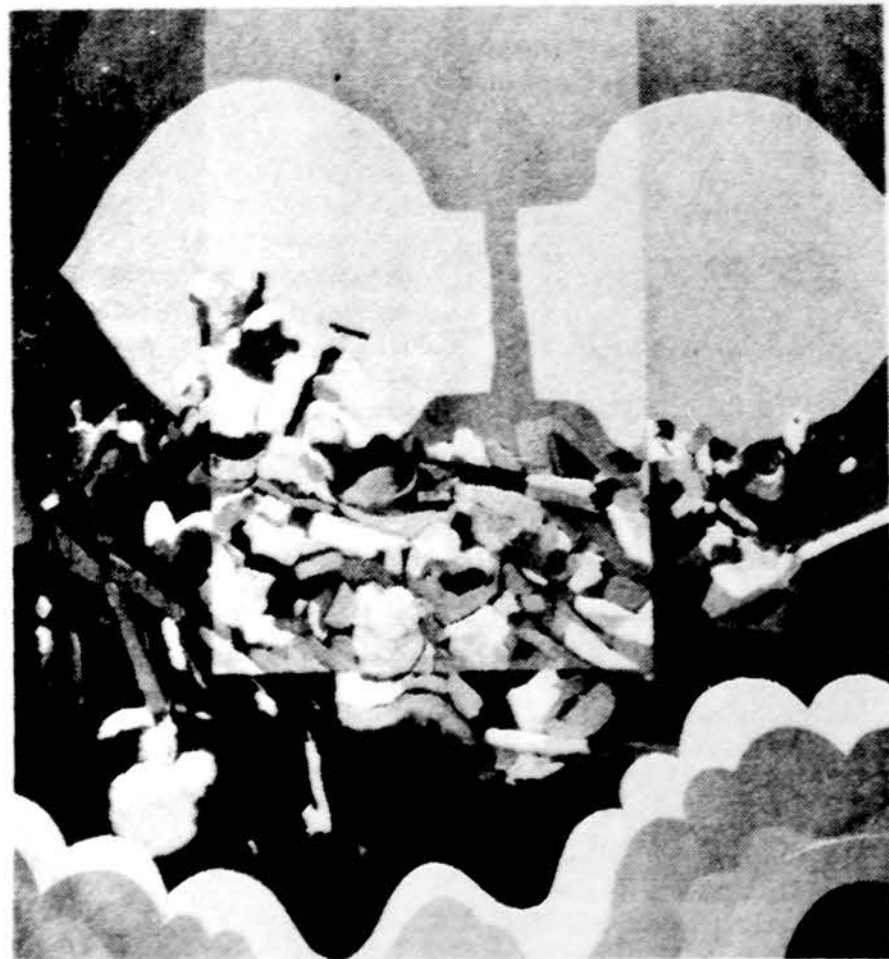
rams ir ligoninėms, kiek tie prašė, fantastiškai pakėlė medicinos kainas. O civilinių teisių įstatymas dėl moterų ir rasinių mažumų sutvėrė baltiems vyrams priešingą diskriminaciją.

Reagana išrinko dėl to, sako Schneider, nes Reaganas šnekėjo, kad valdžios išlaidumas yra blogas dalykas. Žmonės už jį balsavo, nes ilgai tesėsi silpna ekonomija, energijos krizė, recesijos ir ypač infliacija. Tikėtai, kad tai buvo valdžios kaltė, jos išlaidumas. Jau 1978 metais kilo mokesčių mokesčių revoliucija, o 1980 metais respublikonai paėmė valdžią ir senatą pačiu laiku ir pradėjo „kitoki“ kapitalizmą, mažiau išlaidų.

Sustabdė infliaciją ir atstatė militarinę pajėgumą pasitikėjimą valstybėje. Tačiau veliau sumažėjo žmonių noras palaikyti Reagano gynybos planus. Ironija, kad žmonės pasijutę saugūs, panoro vėl detentės, ko Reaganas neplanavo, ir kongresas apkapėjo jo programas.

Iš viso to matyti, kaip kapitalizmas turi savo ciklus. Žmonės, tarp jų ir vargšai, gyveno dviejų tipų kapitalizmo metu: vieno — kai valdžia įvedė daug išlaidų programų, kurios gimdė dar didesnių problemų, ir antro — kitokios, „neišlaidžios“ valdžios, kuri sustabdė infliaciją, bet buvo kaltinama, kad nepakankamai rūpinasi vargšais ir kad jų skaičius dabar yra padidėjęs.

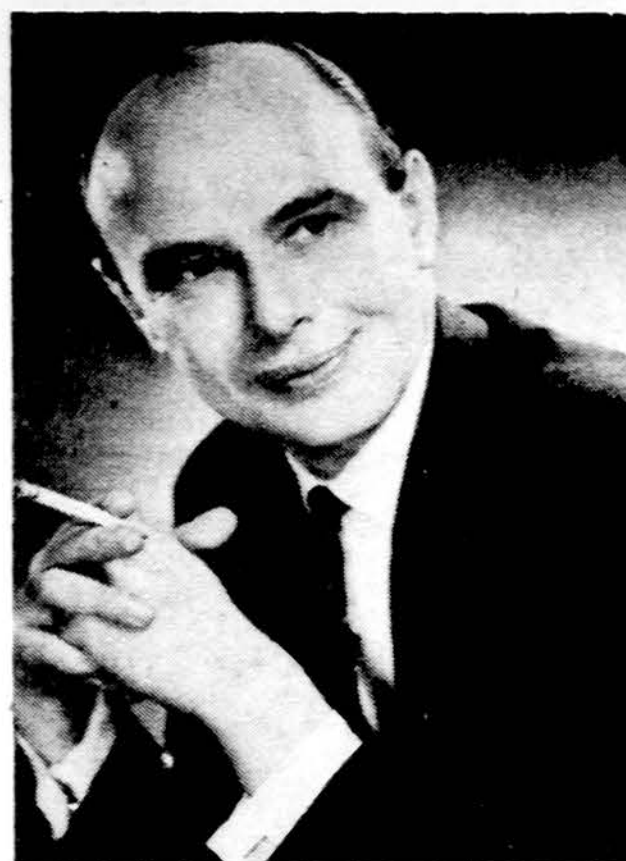
Per ilgą keitimą iš vieno tipo kapitalizmo į kitą laikotarpį (gal 30 metų) juk vyko didžiuliai sukrėtimai žmogui, klaidos, ir jų gali būti dar daugiau, jei vėl bus grįžtama į senas vėžes. Be skausmų nėra pasikeitimų. Jų metu beveik kiekvieno darbovietėje tai buvo jaučiama vienaip ar kitaip. Ekonominio ciklo kreivė ir pinigų vertė kyla ir krinta ir toks nepastovumas pareikalauja iš žmonių psichologinių ir egzistencinių aukų.

Vytautas O. Virkau

Akrilinė tapyba (42 x 40), 1971

Lietuvių rašytojų draugijos 1985 m. grožinės literatūros premija dviem autoriam — Pauliui Jurkui ir Česlovui Grincevičiui

Paulius Jurkus

Česlovas Grincevičius

Lietuvių rašytojų draugijos 1985 m. grožinės literatūros premijai skirti komisija — pirminkas Bernardas Brazdionis, sekretorė Alė Rūta, nariai — Jurgis Gliuda, dr. Elena Tumienė ir Pranas Visvydas. — 1987 m. kovo mėn. 4 d. susirinkusi paskutiniam posėdyje ir aptarusi visus 1985 metų leidinius, balsų dauguma nutarė skirti 1985 metų literatūros premiją Pauliui Jurkui už sakmes apie Vilnių *Kai Vilniaus liepos žydi* ir Česlovui Grincevičiui už pasakojimų ir pasakų rinkinį *Vidudienio varpai*. Jiem abiem po lygiai skiriama 1985 m. LRD grožinės literatūros premija — 2000 dol., kurios mecenatas yra Lietuvių fondas.

Dainų skrynelės

(Atkelta iš 2 psl.)

dieną. Tačiau lapkričio 15 Ona Baltušienė rinko bulves rūsyje, kėlė rėtelių ir... sukniubo. Baigėsi kupinas nerimastingo gyvenimo...

Juozapota Kairienė-Rimkutė (1864-1947) nuo Anykščių dainavo su savo penkiomis dukterimis, kurios irgi išaugo pasižymėjusios dainininkės. Šeima palaike ryšius su rašytoju Žukausku-Vienuočiu. Duktė Rozalija pasirūpino, kad būtų padaryti motinos dainų įrašai. Dėl to 1938 metais su ja važinėjo į Kauną ir ten tas dainas įrašė Tautosakos archyve. Kitos dukters Anelės Bajorienės sūnus Feliksas yra dabar pagarsėjęs kompozitorius, valstybinės premijos laureatas, žinoma yra jo „Sakmių siuita“ balsui ir fortepionui (15-27).

Elena Zaukienė-Smalinskaitė (1863-1947) iš Obelių valsčiaus mokojo per 200 dainų, išmokytų iš savo tėvo ir senelės. Jos duktė

kokio dydžio? Ir kaip elgtis, norint sušvelninti ekonominius ciklus ir nepastovumą?

Tad yra nebloga, kad JAV katalikų vyskupai ir *Draugo* dienraštis savo straipsnių seriją tuo susidomėjo. Bet to neužtenka. Reikėtų praktiškai apsvastyti, kas keistina ekonomijoje, kokie santykiai turėtų būti tarp dirbančiųjų ir darbdavių, kokią rolę turėtų vaidinti unijos, kurios turėtų aprėpti ne vien darbininkus, bet ir istaigų tarnautojus. Gerų

mokytoja Emilija Kuzavinienė surašė savo motinos dainas ir išsimokė jas dainuoti. Tekstus nuvežė į Kauną, į Tautosakos archyvą, kuris kvietė Zaukienę, arba blogiausiai atvejo jos dukterį, įdainuoti tu dainų melodijas (310-311). Motina nelabai gerai jautėsi ir pabūgo važinoti. Nuvažiavo duktė Emilija 1936 m. lapkričio mėnesį. „Komp. Karosas patikrino melodijų autentiškumą ir leido man dainuoti, nors apgailestavo, kad ne motina, bet aš atvažiavau. Dainavau visą savaitę po keturias valandas per dieną. I plokšteles įrašinėjo Zenonas Slavinskas-Slaviūnas“. Duktė Emilija su savo dukterimi Edita ir jos dviem vaikučiais suorganizavo Vilniuje 1974 metais etnografinį šeimyninį kvartetą (63-69).

Smagu skaityti tiesiog anekdotinius nuotykius. **Ona Plentienė** iš Daugų papasakojo, kad ji turėjusi didelį džiaugsmą, kai gulėjusi ligoninėje Kaune. „Ir per radiją giesmes giedojusi, tas —

pavyzdžių yra. Jau rodoma televizijoje, kaip tas tvarkoma Japonijoje. Galima pasidairyti, kaip tvarkomasi Švedijoje, Vokietijoje ir kitur, ir kaip vargšų problemas ten sprendžiamos, nežiūrint, kad pasirodžius JAV katalikų vyskupų pastoraciniam laišku su jų ekonominiais pageidavimais, jie buvo žurnalistų ir kai kurių skaitytojų smarkiai puolami ir išjuokiami amerikietiškoje spaudoje.

P. Melnikas

„KEZIUKO MUGĖ“ WASHINGTONE

Taip pavadintą popietę su Algimantu Keziu ruošia JAV Lietuvių Bendruomenės Washingtono apylinkė sekmadienį, kovo 22 dieną, nuo 1 iki 4:30 val., popiet St. Elizabeth's School patalpose, Rockville, Maryland. Čia bus išstatyta Algimanto Kezio atvežta lietuvių dailininkų grupinė paroda, neseniai vykusio Chicagoje. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje, šių metų Vasario 16 šventės proga. Bus parduodami jų meno darbai. Taip pat bus proga susipažinti su Algimanto Kezio naujausia knyga „Išėjimo veidai“ (*Faces of Two Worlds*), kurią praėjusių metų gale išleido „Galerija“ Chicagoje, ir pabendrauti su jos autoriumi, fotomenininku Algimantu Keziu.

„Aukštųjų vakaronėse“ ištėkėjusios moterys dainuoja ir dirba. Dailininkės Onos Bakauskienės sukurti tautinių lielių paroda ruošia A.V.T. Kunigaikštienės Gražiosios vyres-

nųjų skaučių būrelis š.m. kovo 27-29 d. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje.